

Regional handlingsplan för klimatanpassning i Gotlands län 2018–2020

Del 1. Åtgärder

Antagen 2018-03-12 | Diarienummer: 424-2628-17

Ändrad 2019-04-04, uppdaterad åtgärdslista

Titel: Regional handlingsplan för klimatanpassning i Gotlands län 2018–2020

Diarienummer: 424-2628-17

Författare: Elin Sander

Illustration | framsida: Anna Redmalm.

Foto | framsida ö.v. Möte på kontor. Foto: Maskot Bildbyrå AB/Johnér Bildbyrå.

Foto | framsida ö.h. Människor i stadsmiljö. Foto: Scandinav Bildbyrå.

Foto | framsida n.h. Gungande barn. Foto: Scandinav Bildbyrå.

Foto | baksida ö.: Flicka som släpper iväg drake. Foto: Fredrik Schlyter/Johnér Bildbyrå.

Foto | baksida n.: Pojkar hoppar i vattnet från brygga. Foto: Johan Alp/Johnér Bildbyrå.

Utgiven av: Länsstyrelsen i Gotlands län

Tryckår: 2018

Tryckeri: Länsstyrelsen i Gotlands län, Visby

Rapporten finns att hämta i PDF-format på Länsstyrelsens webbplats:

www.lansstyrelsen.se/gotland

Regional handlingsplan för klimatanpassning 2018–2020

I stort sett alla samhällsområden och näringar påverkas på något sätt av klimatförändringar. Av handlingsplanens **Del 2. Bakgrund**, framgår länsstyrelsens bedömning av påverkan av klimatförändringar samt behovet av klimatanpassning inom samhällets olika sektorer på Gotland.

Handlingsplanen innehåller klimatanpassningsarbetets olika områden och uppgifter, liksom vilka åtgärder som är kopplade till respektive område för perioden 2018–2020.

Fyra övergripande mål för klimatanpassning har identifierats:

- Klimatanpassning är integrerat i verksamheten.
 - Kunskap om klimatförändringar och klimatanpassning finns hos berörda aktörer.
 - Det finns underlag och riktlinjer för att kunna arbeta med klimatanpassning i länet.
 - Samverkan sker inom klimatanpassningsarbetet på regional och nationell nivå.
-

Dessa har sedan delats in i 12 delmål som handlingsplanens åtgärder ska bidra till. De åtgärder som föreslås i handlingsplanen bidrar till de 12 delmålen och därmed också till de fyra övergripande målen. Eftersom klimatanpassning är sektorsövergripande berör några av åtgärderna flera sektorer.

De planerade åtgärder som finns i handlingsplanen kommer att vara en del av ordinarie verksamhetsplanering på Länsstyrelsen. Åtgärderna i handlingsplanen kommer varje år 2019–2020 att ses över och uppdateras med vilka aktiviteter som är aktuella. Detta för att kunna arbeta in eventuella nya uppdrag, revidera åtgärderna så att det kan bli synergieffekter med andra uppdrag. För externa aktörers åtgärder innebär det en möjlighet att tillsammans med andra aktörer revidera tidsplanen och göra nya prioriteringar.

Länsstyrelsens planerade åtgärder

Åtgärderna i handlingsplanen kommer att följas upp i länsstyrelsens ordinarie uppföljningssystem och redovisas i Länsstyrelsens årsredovisning. Den mall som används för uppföljning av handlingsplaner:

Status: <i>[Markera med ett X det alternativ som bäst passar in]</i>	
☐	Genomfört enligt plan
☐	Ligger efter plan (Ange orsak och eventuell effekt nedan)
☐	Utgår (Ange orsak och eventuell effekt nedan)
Orsak: <i>[Ange orsak och eventuell effekt av att handlingsplanen inte följs]</i>	
Genomförda aktiviteter <i>[Lista viktiga aktiviteter/händelser i punktform samt eventuellt en kortfattad beskrivning av aktiviteten]</i>	

Externa aktörers åtgärder

De åtgärder som i handlingsplanen anges som **Åtgärder externa aktörer** bygger på externa aktörers insatser och frivilliga åtaganden. Dessa har för 2019 tidsatts i samverkan med berörda aktörer. De

åtgärder som finns i handlingsplanen för 2019 berör Region Gotland (flera förvaltningar berörs), GotlandsHem, Trafikverket, Skogsstyrelsen, GEAB, LRF och Länsförsäkringar.

Uppföljningen av externa aktörers åtgärder syftar till att ge en lägesbild över åtgärdsarbetet i länet, utgöra underlag för Länsstyrelsens arbete med att stödja Region Gotland och andra aktörer i åtgärdsarbetet samt inspirera aktörer att utveckla sitt arbete med klimatanpassning.

Externa aktörers åtgärder kommer att följas upp genom att Länsstyrelsen och aktörerna i slutet av varje år (november, december) 2018–2020 träffas för att följa upp hur arbetet går. För uppföljning kommer samma mall att användas som vid länsstyrelsens egen uppföljning. Aktörerna får då möjlighet att kommentera sina bedömningar. Vid samma tillfälle kommer också åtgärder för kommande år att kunna föreslås och arbetas in.

Det kan inför revideringen bli aktuellt att kontakta fler aktörer för att arbeta in åtgärder inom andra sektorer.

Handlingsplan 2018–2020

Här presenteras de fyra övergripande målen för arbetet med klimatanpassning, indelade i delmål. Åtgärderna som presenteras har delats upp under flera sektorsområden och det framgår under varje sektorsområde vilka delmål som en åtgärd bidrar till. Eftersom klimatanpassning är sektorsövergripande berör vissa av åtgärderna flera sektorer.

Övergripande mål:
Klimatanpassning är integrerat i verksamheten

Delmål:

1. Klimatanpassning integreras i relevanta strategier, handlingsplaner och åtgärdsprogram som tas fram hos Länsstyrelsen och andra aktörer i länet.
2. Länsstyrelsen följer upp arbetet med klimatanpassning i de strategiska dokument där det integrerats.
3. Klimatanpassning integreras, där det är relevant, i de nätverk, samarbets- och arbetsgrupper där Länsstyrelsen ingår.
4. Klimatanpassning integreras i relevanta processer och projekt som länsstyrelsen och andra aktörer håller i.

Övergripande mål:
Kunskap om klimatförändringar och klimatanpassning finns hos berörda aktörer.

Delmål:

5. Grundläggande kunskap om klimatförändringar och klimatanpassning finns på Länsstyrelsen samt hos andra aktörer i länet.

6. Fördjupad kunskap om klimatförändringar och klimatanpassning kopplat till verksamheten finns inom de områden Länsstyrelsen pekat ut som relevanta.
7. Länsstyrelsen stödjer andra aktörer i länet med kunskap om klimatanpassning och klimatförändringar.

Övergripande mål:

Det finns underlag och riktlinjer för att kunna arbeta med klimatanpassning i länet.

Delmål:

8. Länsstyrelsen tar fram underlag och riktlinjer som Region Gotland och andra aktörer kan använda i sitt lokala klimatanpassningsarbete.
9. Länsstyrelsen har ett uppdaterat GIS-underlag för bedömning av klimatanpassning i olika ärenden.
10. Det finns handläggarstöd för att implementera klimatanpassning i löpande arbete, som handläggning av olika typer av ärenden.

Övergripande mål:

Samverkan sker inom klimatanpassningsarbetet på regional och nationell nivå

Delmål:

11. Länsstyrelsen deltar aktivt i länsstyrelsernas klimatanpassningsnätverk.
12. Länsstyrelsen samverkar med nationella myndigheter med klimatanpassningsansvar.

Sektorsövergripande åtgärder

Läs mer sektorsövergripande åtgärder i del 2.Bakgrund, avsnitt 3.1 Sektorsövergripande arbete och förankring.

Delmål	Åtgärd Länsstyrelsen	Ansvarig	Utförare	År
1.	För nya strategier, handlingsplaner etc. som tas fram avgörs om det är relevant med klimatanpassning. Där det är relevant görs en plan för integrering. Berör flera sektorer. Se respektive sektorsområde för redan identifierade åtgärder.	Enhetschefer	Enhetschefer KA-samordnare Berörd handläggare	2019– 2020
2.	Länsstyrelsen följer upp arbetet med klimatanpassning i de strategiska dokument där det integrerats. Berör flera sektorer. Se respektive sektorsområde för redan identifierade åtgärder.	Enhetschefer	Berörd handläggare KA-samordnare	2019– 2020
3.	Identifiering av relevanta nätverk, samarbets- och arbetsgrupper (sker enhetsvis). Där det är relevant görs en plan för integrering. Berör flera sektorer. Se respektive sektorsområde för identifierade aktiviteter.	Enhetschefer	Enhetschefer Medarbetare inom respektive sektorsområde KA-samordnare	2019– 2020
4.	Identifiera behov av integrering i relevanta processer och projekt och planera för integrering inom respektive sakområde Berör flera sektorer. Se respektive sektorsområde för identifierade aktiviteter	Enhetschefer	Medarbetare inom respektive sektorsområde KA-samordnare	2019– 2020
4.	KA beaktas i SOU-remitter	Enhetschefer	Berörd handläggare KA-samordnare	2019– 2020
4.	Se över myndighetens upphandlingar med hänsyn till klimatanpassning	KA-samordnare	KA-samordnare Upphandlings-ansvarig	2019– 2020

2, 3, 4.	KA integreras i interna arbetsgrupper; för miljömålsarbetet, tvärperspektiv enligt 5–6 §§ i länsstyrelsens instruktion	KA-samordnare	KA-samordnare	2019–2020
2,3,4	Enheterna deltar i KlimSam 4 gånger/år samt integrering i eget sakområde. 2018-2020.	Enhetschefer	KlimSam med Handläggare från alla enheter	2019-2020
5.	KA i introduktionsutbildning Cirka 3 tillfällen/ år	HR-chef	KA-samordnare	2019–2020
5.	Generell utbildning om klimatförändringar och KA ges årligen	HR-chef	KA-samordnare	2019–2020
5.	Förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete uppmärksammas i det interna arbetet.	Enhetschefer	KA-samordnare	2019-2020
6.	Berörda enheter ska under 2018–2020 vid minst ett tillfälle ha fått utbildning i klimatanpassning som berör ett sakområde inom enheten. Minst en aktivitet genomförs årligen på länsstyrelsen som helhet. Berör flera sektorer.	Enhetschefer	KA-samordnare	2019–2020
9.	Uppdatering av GIS-skikt för klimatanpassning i ärenden Se över befintliga GIS-skikt samt behov. Upprätta plan för GIS-underlag.	KA-samordnare	KA-samordnare GIS-samordnare Berörda handläggare; exempelvis planhandläggare (planeringsunderlag)	2019-2020
11.	2 möten/ år med nationella gruppen 2 möten/år i Sydlänsgruppen Deltagande i minst en arbetsgrupp/ år Delta i ordförandegruppen (2019-2021)	KA-samordnare	KA-samordnare	2018–2020
12.	Olika typer av samverkan med myndigheterna i myndighetsnätverket för klimatanpassning vid behov (avser t.ex. remissvar, att lyfta frågeställningar till rätt myndighet etc.) Berör flera sektorer. Se respektive sektorsområde för redan identifierade aktiviteter	KA-samordnare	Berörd handläggare KA-samordnare	2018–2020

Samhällsplanering, bebyggelse och byggnader

Läs mer om Länsstyrelsens bedömning av påverkan av klimatförändringar samt behovet av klimatanpassning inom sektorn på Gotland i del 2. Bakgrund, avsnitt 3.5 Samhällsplanering, bebyggelse och byggnader.

Delmål	Åtgärd Länsstyrelsen	Ansvarig	Utförare	År
4.	Klimatanpassning integreras i yttranden enligt PBL över ÖP och FÖP	Planhandläggare	Planhandläggare KA-samordnare	2019– 2020
4.	Klimatanpassning integreras i yttranden enligt PBL över DP	Planhandläggare	Planhandläggare KA-samordnare	2018– 2020
4.	Klimatanpassning integreras i yttrande över granskning enligt havsplaneringsförordningen	Planhandläggare	Planhandläggare KA-samordnare	2019
4.	Se över hur klimatanpassning integreras i strategisk miljöbedömning (för planer och program) enligt 6 kap. miljöbalken, MB.	KA-samordnare	KA-samordnare Planhandläggare	2019
7.	Utbildningsinsatser vilka underlag som finns och hur klimatanpassning kan integreras i samhällsplanering. Genomförs vid minst ett tillfälle 2019–2020. Aktiviteter anpassas till den planeringsnivå som avses; översiktsplanering, detaljplanering och bygglovsprocessen.	Planhandläggare KA-samordnare	KA-samordnare	2019– 2020
7.	Aktuella planeringsunderlag för klimatanpassning och annan relevant information om klimatanpassning finns med i Länsstyrelsens nyhetsbrev för fysisk planering som ges ut 4 ggr/år.	Planhandläggare KA-samordnare	Planhandläggare KA-samordnare	2019
8.	Ta fram planeringsunderlag och riktlinjer för hantering av klimatanpassningsfrågor i PBL-ärenden. Avser bådes spridning och ev. anpassning av nationella underlag som kommer under perioden samt	Planhandläggare KA-samordnare	Planhandläggare KA-samordnare	2019– 2020

framtagande av underlag inom ramen för projekt om planeringsunderlag.

8.	Se över möjligheterna till ett projekt för att ta fram ett kustsårbarhetsindex för Gotland. Samverkan med SGI.	KA-samordnare	KA-samordnare	2019-2020
12.	Lyfta resultat från Boverkets uppdrag med klimatanpassning regionalt.	KA-samordnare Planhandläggare	KA-samordnare Planhandläggare	2019-2020

Delmål	Åtgärd extern aktör	Ansvarig	Utförare	År
1.	Klimatanpassning integreras i framtagande av översiktsplan	Region Gotland		2019-2020
1.	Klimatanpassning integreras i framtagande av Grönplan	Region Gotland		2019-2020
4.	Klimatanpassning integreras vid framtagande av detaljplaner	Region Gotland		2019-2020
4.	Klimatanpassning integreras i bygglovsprocessen	Region Gotland		2019-2020
4.	Inventering av befintliga ej bebyggda detaljplaner utifrån nya risker i framtidens klimat.	Region Gotland		2019-2020
2.	Uppföljning av klimatanpassning i Region Gotlands miljöprogram som anger att klimatanpassning ska integreras i all samhällsplanering.	Region Gotland		2019-2020
4.	Länsförsäkringar sprider information om klimatanpassade åtgärder till fastighetsägare i länet.	Länsförsäkringar	Länsförsäkringar i samverkan med Länsstyrelsen	2019-2020
4.	GotlandsHem ser över hur klimatanpassning kan integreras i uppstarten av projekt.	GotlandsHem		2019-2020

Infrastruktur och tekniska försörjningssystem

Läs mer om Länsstyrelsens bedömning av påverkan av klimatförändringar samt behovet av klimatanpassning inom sektorn på Gotland i del 2.Bakgrund, avsnitt 3.3 Kommunikationer samt avsnitt 3.4 Tekniska försörjningssystem.

Delmål	Åtgärd Länsstyrelsen	Ansvarig	Utförare	År
4.	Se över hur klimatanpassning integreras i specifik miljöbedömning (för verksamheter och åtgärder) avseende koncessionsansökan och vägärenden enligt 6 kap miljöbalken, MB.	KA-samordnare	KA-samordnare Planhandläggare Miljöhandläggare	2019- 2020
Delmål	Åtgärd extern aktör	Ansvarig	Utförare	År
4.	Vid investeringar i elledningar tas hänsyn till eventuell sårbarhet för klimatförändringar och behovet av klimatanpassning	GEAB	GEAB	2019- 2020
4.	Vid investeringar i fasta anläggningar tas hänsyn till eventuell sårbarhet för klimatförändringar och behovet av klimatanpassning	GEAB	GEAB	2019- 2020
12.	Möte mellan Trafikverket, Länsstyrelsen och Region Gotland med syfte att tydliggöra vilka sårbarheter vägnätet har utifrån klimatförändringar och vilka åtgärder som därför bör prioriteras, samt i vilka processer klimatanpassning ska beaktas.	Trafikverket Länsstyrelsen: KA-samordnare	Trafikverket Länsstyrelsen	2019
4.	Hamnar som används anpassas fortlöpande.	Region Gotland		2019- 2020
4	Hamnarnas infrastruktur anpassas till nya klimatförändringar efter medelvattennivån.	Region Gotland		2019- 2020
4,	Förberedelse att bygga nya skydd som vallar, murar rörliga barriärer och liknande pga. ändrad nederbörd och vind- och vågriktningar.	Region Gotland		2019- 2020

4.	Se över dagvattensituationen med ledningar som mynnar i hamnar.	Region Gotland	2018–2020
4.	Bevakning av äldre hamnar, då de inte klimatanpassas för närvarande.	Region Gotland	2018–2020

Kulturmiljö

Läs mer om Länsstyrelsens bedömning av påverkan av klimatförändringar samt behovet av klimatanpassning inom sektorn på Gotland i del 2.Bakgrund avsnitt 3.6 Kulturarv.

Delmål	Åtgärd Länsstyrelsen	Ansvarig	Utförare	År
1.	Integrera klimatanpassning vid framtagande av en ny kulturmiljöstrategi 2020-2022	Kulturmiljö-handläggare	Kulturmiljö-handläggare KA-samordnare	2019-2020
1.	Se över om klimatanpassning är relevant i framtagande av en ny byggnadsminnesstrategi (Gällande strategi sträcker sig 2017–2021)	Kulturmiljö-handläggare	Kulturmiljö-handläggare KA-samordnare	2020
2.	Uppföljning av åtgärder för klimatanpassning inom åtgärder för Kulturmiljöstrategi 2016–2018 (dnr 430-2798-15.)	Kulturmiljö-handläggare	Kulturmiljö-handläggare KA-samordnare	2019
3.	Ta upp KA i Världsarvsrådet	Kulturmiljö-handläggare	Kulturmiljö-handläggare KA-samordnare	2019-2020
7.	Länsstyrelsen deltar i arbetet med att ta fram en strategi och handlingsplan för Visby världsarv.	KA- samordnare Kulturmiljö-handläggare		2019
7.	Genomföra ett projekt för att kunna stötta andra aktörer i länet avseende klimatanpassning av kulturmiljöer.	Kulturmiljö-handläggare	KA-samordnare	2019-2020
6.	Kunskaphöjning inför arbete med kulturmiljöstrategi.	Kulturmiljö-handläggare	Kulturmiljö-handläggare KA-samordnare	2019
10.	Se över vilka underlag som behövs och analyser vi kan göra för att underlätta för beslut för att integrera KA i handläggning.	KA-samordnare	KA-samordnare Kulturmiljöhandläggare	2019

12.	Lyfta resultat från RAÄ:s uppdrag med klimatanpassning regionalt.	KA-samordnare	KA-samordnare Medarbetare inom länsstyrelsen- i de nätverk länsstyrelsen deltar i	2019– 2020
Delmål	Åtgärd extern aktör	Ansvarig		År
1.	Integrera klimatanpassning i handlingsplan för Visby världsarv	Region Gotland		2019

Miljöfarlig verksamhet och förorenade områden

Läs mer om bakgrund till val av åtgärder i del 2. Bakgrund avsnitt 3.1 Sektorsövergripande arbete och förankring.

Mål	Åtgärd Länsstyrelsen	Ansvarig	Utförare	År
4.	Se över hur klimatanpassning integreras i specifik miljöbedömning (för verksamheter och åtgärder) enligt 7, 9, 11, 12 och 17 kap miljöbalken, MB.	Miljöhandläggare	Ansvariga handläggare för ärendegrupper KA-samordnare	2019
8.	Använda och kommunicera Miljösamverkan Sveriges underlaget <i>Klimatanpassning i tillsyn av miljöfarlig verksamhet och förorenade områden</i> till berörda aktörer.	Miljöhandläggare	Miljöhandläggare KA-samordnare	
10.	Ta del av naturvårdsverkets fördjupade vägledning kring klimateffekter/klimatanpassning i specifik miljöbedömning när denna kommer.	Miljöhandläggare KA-samordnare	Miljöhandläggare KA-samordnare	2019– 2020

Vattenförvaltning, dricksvatten, avlopp och spillvatten

Läs mer om Länsstyrelsens bedömning av påverkan av klimatförändringar samt behovet av klimatanpassning inom sektorn på Gotland i del 2. Bakgrund, avsnitt 3.2 Integrerad vattenförvaltning och dricksvatten samt 3.4 Tekniska försörjningssystem.

Mål	Åtgärd Länsstyrelsen	Ansvarig	Utförare	År
2.	Genomförande och uppföljning av åtgärder för klimatanpassning inom <i>Strategi för en bättre vattenmiljö</i>	Enhetschef	KA-samordnare	2018– 2020
2.	Genomförande och uppföljning av åtgärder för klimatanpassning inom <i>Regional vattenförsörjningsplan</i>	Vattenhandläggare	Vattenhandläggare KA-samordnare	2019– 2020
2.	Genomförande och uppföljning av åtgärder för klimatanpassning inom <i>Vattnet i odlingslandskapet</i> .	Enhetschef	KA-samordnare	2019– 2020
8, 12	Tillsyn av grundvattenuttag inom ramen för SMHIs regeringsuppdrag Insamling av vattenuttag.	Vattenhandläggare	Vattenhandläggare KA-samordnare	2019– 2020
3.	Länsstyrelsen verkar för att integrera KA i Blått centrums arbete.	Enhetschef	KA-samordnare	2018
4.	Se över hur klimatanpassning integreras i specifik miljöbedömning	Vattenhandläggare	Vattenhandläggare	2018

	(för verksamheter och åtgärder) enligt 7, 9, 11, 12 och 17 kap miljöbalken, MB.		KA-samordnare	
4.	Implementera vattenförvaltningens förvaltningsplaner och bindande åtgärdsprogram för år 2016–2021	Enhetschef	Vattenhandläggare	2018– 2020
12.	Lyfta resultat från Livsmedelsverkets uppdrag med klimatanpassning regionalt.	KA-samordnare	Vattenhandläggare	2018– 2020
12.	Lyfta resultat från SGU:s uppdrag med klimatanpassning regionalt.	KA-samordnare	Vattenhandläggare	2018– 2020
12.	Länsstyrelsen arrangerar tillsammans med Livsmedelsverket en workshop för Region Gotland om KASKAD- klimatanpassning av kommunal dricksvattenförsörjning	Länsstyrelsen: KA-samordnare Livsmedelsverket	Livsmedelsverket Länsstyrelsen Region Gotland	2019
12.	Länsstyrelsen medverkar till spridning av information om KASKAD – En handbok för att lättare klimatanpassa dricksvattenkedjan	Vattenhandläggare	Vattenhandläggare KA-samordnare	2019
Mål	Åtgärd extern aktör	Ansvarig		År
2.	Genomförande och uppföljning av åtgärder för klimatanpassning inom VA- plan 2018–2020 (med dagvattenstrategi).	Region Gotland		2019– 2020
12.	Länsstyrelsen arrangerar tillsammans med Livsmedelsverket en workshop för Region Gotland om KASKAD- klimatanpassning av kommunal dricksvattenförsörjning	Länsstyrelsen: KA-samordnare Livsmedelsverket	Livsmedelsverket Länsstyrelsen Region Gotland	2019

Krisberedskap

Läs mer om bakgrund till val av åtgärder i del 2. Bakgrund, avsnitt 3.1 Sektorsövergripande arbete och förankring samt avsnitt 3.8 Hälsa.

Mål	Åtgärd Länsstyrelsen	Ansvarig	Utförare	År
1	KA integreras i RSA (risk- och sårbarhetsanalys)	Länsstyrelsen: RSA-handläggare	RSA-handläggare KA-samordnare	2019- 2020
4.	Kunskapshöjning om KA inom arbetet med RSA	Länsstyrelsen: RSA-handläggare	RSA-handläggare KA-samordnare	2019- 2020
4.	Integrera KA i arbetet med LSO (lag om skydd mot olyckor) - tillsyn, handlingsprogram, där det är relevant	Länsstyrelsen: LSO-handläggare	LSO-handläggare KA-samordnare	2019- 2020
12.	Lyfta resultat från MSB:s uppdrag med klimatanpassning regionalt.	Länsstyrelsen: KA-samordnare	KA-samordnare Medarbetare inom länsstyrelsen- i de nätverk länsstyrelsen deltar i	2019- 2020

Naturvård

Läs mer om Länsstyrelsens bedömning av påverkan av klimatförändringar samt behovet av klimatanpassning inom sektorn på Gotland i del 2. Bakgrund, avsnitt 3.9 Naturmiljö och miljömål.

Mål	Åtgärd Länsstyrelsen	Ansvarig	Utförare	År
1.	KA integreras i arbete med Regional handlingsplan för grön infrastruktur	Naturvårds-handläggare	Naturvårds-handläggare KA-samordnare	2019- 2020
1.	Se över om klimatanpassning är relevant vid framtagande av ny Friluftslivsstrategi (nuvarande gäller 2017–2019)	Naturvårds-handläggare	Naturvårds-handläggare KA-samordnare	2019
2.	Genomförande och uppföljning av åtgärder för KA som finns i <i>Så arbetar vi med skydd av natur</i>	Naturvårds-handläggare	Naturvårds-handläggare KA-samordnare	2019- 2020
4.	I besluten belysa hur KA integrerats i bildandet av naturreservat och andra skyddade områden. På samma sätt som redan görs med miljömål och ekosystemtjänster.	Naturvårds-handläggare	Naturvårds-handläggare KA-samordnare	2019- 2020

4.	Lyfta fram exempel på KA i några av de ärenden, bildandet av naturreservat och andra skyddade områden, som handläggs under året.	Naturvårds- handläggare	Naturvårds- handläggare KA-samordnare	2019- 2020
4.	Se över om/hur KA kan beaktas vid skötsel av naturreservat och andra skyddade områden	Naturvårds- handläggare	Naturvårds- handläggare KA-samordnare	2019- 2020
4.	Se över om/hur KA kan beaktas vid uppdatering av skötselplaner	Naturvårds- handläggare	Naturvårds- handläggare KA-samordnare	2019- 2020
4.	Genomför och följ upp arbete med ett rikt växt- och djurliv; Exempelvis ÅGP för hotade arter.	Miljömålsansvarig ”Ett rikt växt- och djurliv”	Miljömåls ansvarig ”Ett rikt växt- och djurliv” KA-samordnare	2019- 2020
3.	KA och klimatförändringar tas upp i naturvårdens externa nätverk.	Enhetschef	KA-samordnare	2019- 2020
7.	Sprida kunskap om klimatförändringar och klimatanpassning genom aktivitet på Naturum.	Naturumansvarig KA-samordnare	Naturumansvarig KA-samordnare	2019- 2020
12.	Lyfta resultat från Naturvårdsverkets olika uppdrag med klimatanpassning regionalt.	KA-samordnare	KA-samordnare Medarbetare inom länsstyrelsen- i de nätverk länsstyrelsen deltar i	2018- 2020
Mål	Åtgärd extern aktör	Ansvarig	Utförare	År
1.	KA integreras vid framtagande av Grönplan	Region Gotland		2019- 2020

Skogsbruk

Läs mer om Länsstyrelsens bedömning av påverkan av klimatförändringar samt behovet av klimatanpassning inom sektorn på Gotland i del 2.Bakgrund avsnitt 3.7 Areella näringar och besöksnäringen.

Mål	Åtgärd Länsstyrelsen	Ansvarig	Utförare	År
1.	KA integreras i framtagande av en Regional skogsstrategi	Länsstyrelsen , ansvarig projektledare	Projektledare KA-samordnare	2019- 2020
7.	Se över behovet och planera att anordna informationsinsats för skogsbruket kopplat till klimatanpassning	KA-samordnare		2019- 2020

Mål	Åtgärd extern aktör	Ansvarig	Utförare	År
4.	Information om klimatförändringar och klimatanpassning inom ramen för kampanjen ”Mer varierat skogsbruk”	Skogsstyrelsen	Skogsstyrelsen och Länsstyrelsens KA-samordnare	2019
4.	Information om klimatförändringar och behovet av klimatanpassning genom de skogliga råden.	Skogsstyrelsen	Skogsstyrelsen och Länsstyrelsens KA-samordnare	2019

Landsbygd och lantbruk

Läs mer om Länsstyrelsens bedömning av påverkan av klimatförändringar samt behovet av klimatanpassning inom sektorn på Gotland i del 2.Bakgrund avsnitt 3.7 Areella näringar och besöksnäringen.

Mål	Åtgärd Länsstyrelsen	Ansvarig	Utförare	År
2.	Genomförande och uppföljning av åtgärder för klimatanpassning inom <i>Regional vattenförsörjningsplan</i>	Se vattenförvaltning		
2.	Genomförande och uppföljning av åtgärder inom <i>Vattnet i odlingslandskapet</i>	Se vattenförvaltning		

2.	Se över hur KA kan integreras i arbetet med Livsmedelsstrategi	Enhetschef	Berörda handläggare KA-samordnare	2019- 2020
4.	Se över om/ hur KA vara ett generellt inspel i utbildningsinsatser i rådgivning och kurser inom ramen för landsbygdsprogrammets aktiviteter. Se över om det finns lämpliga aktiviteter för perioden 2018–2020.	Enhetschef	Berörda handläggare KA-samordnare	2019- 2020
4.	Se över om klimatförändringar och klimatanpassning kan komma in i handläggning av förprovning av djurstallar	Handläggare förprovning	Handläggare förprovning KA-samordnare	2019- 2020
12.	Lyfta resultat från Jordbruksverkets olika uppdrag med klimatanpassning regionalt.	KA-samordnare	KA-samordnare Medarbetare inom länsstyrelsen- i de nätverk länsstyrelsen deltar i.	2019- 2020

Vi tar Gotland längre

- i dialog och med helhetssyn

Länsstyrelsen ska se till att regeringens och riksdagens beslut, som påverkar länet, får så bra effekt som möjligt. Länsstyrelsen är den mest mångsidiga av Sveriges myndigheter. Våra ansvarsområden och vår kompetens spänner över hela samhällsområdet.

Vi arbetar med:

- att ge råd och information
- att bedriva tillsyn och kontrollera att olika verksamheter följer lagar och riktlinjer
- att ge tillstånd, pröva överklaganden av kommunala beslut och sammanställa information
- att samordna länets krafter genom att ta initiativ till olika möten och aktiviteter
- att ge bidrag till verksamheter av olika slag.

Läs mer på www.lansstyrelsen.se/gotland

Länsstyrelsen i Gotlands län

Besöksadress: Visborgsallén 4, 621 85 VISBY

Telefon: 010-223 90 00, e-post: gotland@lansstyrelsen.se